

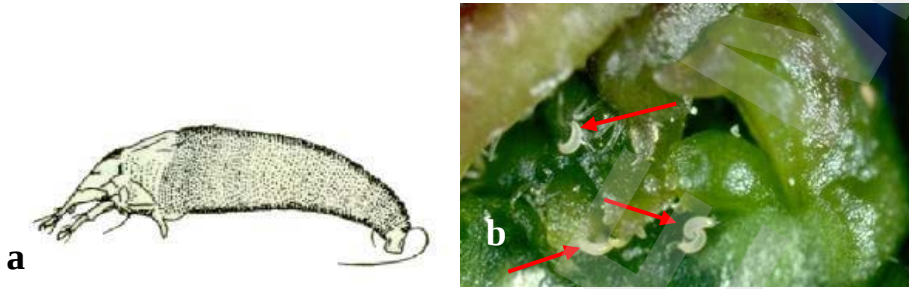
TURUNÇGİL TOMURCUKAKARI

Aceria sheldoni (Ewing)

(Acarina: Eriophyidae)

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Erginin vücudu silindirik geriye doğru daralan havuç şeklinde ve uzun olup hysterosoma 65–70 halkadan oluşur. İki çift bacağa sahiptir. Rengi sarımsı veya hafif pembemsidir (**Şekil 62**). Dişinin boyu 0.17–0.18 mm, erkeğin boyu ise 0.12–0.13 mm kadardır. Yumurtaları beyazımtırak olup tomurcuk içine veya meyvenin altına bırakılır.

Şekil 62. Turunçgil tomurcukakarı'nın ergini (a) ve konukçusunda beslenen bireyler (b).

Limon tomurcuğu kapsülleri arasında kışı geçiren zararlı, mart sonu nisan ayı başlarından itibaren yeni sürgünlere ve oluşan taze gözlerle geçmeye ve oralarda çoğalmaya başlar. Burada çoğalan yeni bireyler zarar verdikleri gözleri terk edip, yeni sürgün gözlerine geçer ve tüm gelişme dönemi süresince geçişe devam ederler.

Bir dişi ortalama 50 yumurta bırakır. Gelişmelerini yazın 10, sonbaharda 15, kışın da 20–30 günde tamamlar. Lup ile dahi görülemeyecek kadar küçüktür.

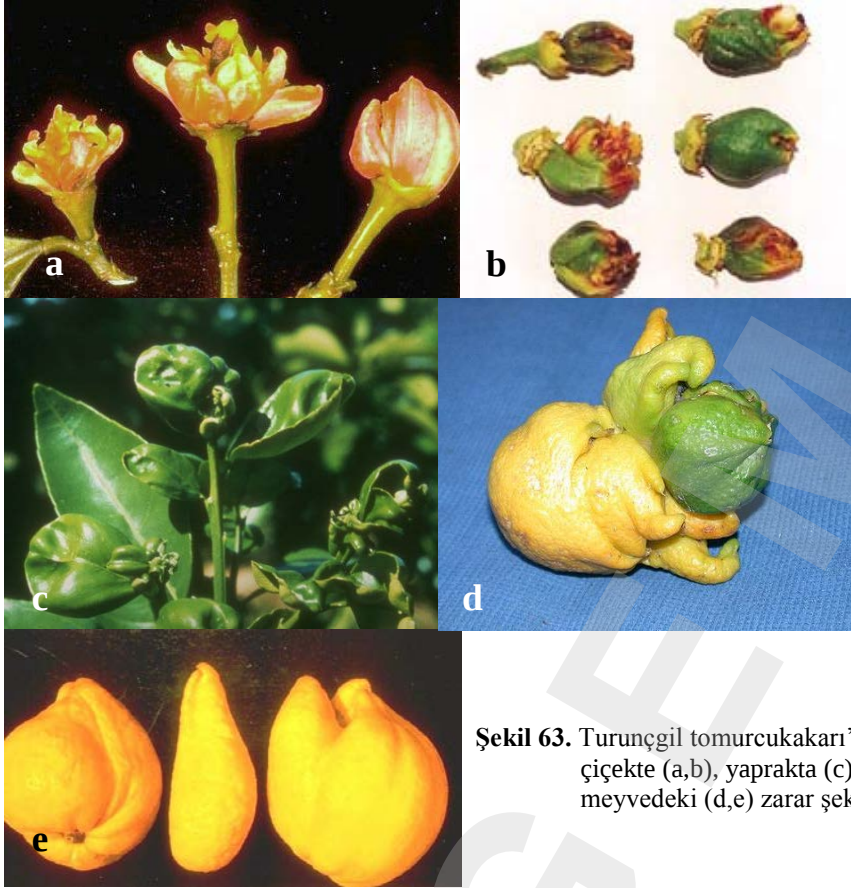
2. ZARAR ŞEKLİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Çiçek, yaprak ve filizlerin şeklini bozar, sokup emdiği yerler esmerleşir, yaprak ve filizler rozetleşir. Çiçekler normalden kısa, kalın ve çatallı olur; böyle çiçeklerin çoğu meyve bağlamaz, bağlayanlarda da tipik şekil bozuklukları görülür (**Şekil 63**). Zararının yoğun olduğu ağaçlarda ertesi sene gözleri çok zarar göreceği için meyve veriminde 4–5 kat azalma, ağaçların gelişmesinde de duraklama olur.

Yurdumuzda özellikle limon yetiştirilen her yörede yaygındır.

3. KONUKÇULARI

Esas konukçusu limon olup, bazen portakal, altıntop ve greyfurtlarda da zararlı olmaktadır.

Şekil 63. Turunçgil tomurcukakarı'nın çiçekte (a,b), yaprakta (c) ve meyvedeki (d,e) zarar şekilleri.

4. DOĞAL DÜŞMANLARI VE ETKİNLİKLERİ

Etkin bir doğal düşmanı saptanamamıştır.

5. MÜCADELESİ

5.1. Kültürel Önlemler

Mevsimsel bakım işleri aksatılmadan yapılmalı, fidanlıklar temiz olmalı, yeni aşı gözleri zararlının bulaşık olmadığı ağaçlardan alınmalıdır.

5.2. Karantina Önlemleri

Fidan satışları sertifikalı olmalı, fidanlıklar temiz değilse satışa izin verilmemelidir.

5.3. Kimyasal Mücadele

5.3.1. İlaçlama zamanı

Zararlı ile bulaşık olduğu bilinen bahçelerde, iklim koşullarına göre ilkbaharda sürgünler 8–10 cm olduğu zaman, eski gözlerden yeni gözlere geçişin en fazla

olduğu mart sonu nisan başları ilaçlama yapılır. Birinci ilaçlamadan 20–25 gün sonra ilaçlama tekrarlanır.

5.3.2. Kullanılacak ilaçlar ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan Bitki Koruma Ürünleri kitabında tavsiye edilen ilaçlar ve dozları kullanılır. Aynı bahçede kükürt veya kükürtlü preparatlar kullanılması gerekiyorsa yazlık beyaz yağlarla 1 ay ara bırakılarak uygulanmalıdır.

5.3.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada, hidrolik bahçe pülverizatörü veya motorlu bahçe pülverizatörü, kullanılır.

5.3.4. İlaçlama tekniği

Ağacın önce iç sonra dış kısmı, kuru yer kalmayacak şekilde ilaçlanmalıdır.